

beri alkatunkkal s adottságainkkal való elviseléséhez, és a létezés értelmezése nem képzelhető mesterségesen fölvetett külső pontok nélkül. Ezek a pontok csak annyiban mesterségesek, hogy nem tartoznak esetleg a megvalósulás, esetleg a realitás, ám esetleg épp csak a szokás szférájába. Lények alkalmi kapcsolatain túl akár élők és nem élők öröknek érzett együttese is meghozhatják a világtartó, egyéni-lét-egyensúlyozó erőt. Az Anna-jelenlét valódisága és képzetesége így kétségtelenül a legáltalánosabb megoldást kapja, s úgy még, hogy az élet tényleges terén marad. Nem gondolhatta ezt — ha netán így végiggondolta, reflexíven — Juhász Gyula sem másképp. A lényeg az, hogy verseinek objektív válasza körülbelül ezt fejezi ki.

1908-ból származik az a *Régi szerelmes vers*, mely az Anna-versek sorát (e kötetben feltétlenül) nyitja. A kezdő sor érzékeny tökéletes, megbizsergető: „Egy szöke lány szép özszemébe néztem”. A szavak hangalakja igen tökéletes együttest alkot. (A szöke, a szép, az özszem, a néztem, ráadásul a rag s az előtte elhelyezkedő szótag e-je és é-je is lüktetővé fokozza, alakítja a harmóniát. A szöke és az özszemébe belső ríme csaknem bonthatatlan egység képzetét kelti.) A versszak negyedik sora elmékedőbb, elvontabb: „Megint elkezdjük az örök talányt?” Nem kérdéses már ez a kezdet. Bennünket a hangalak érdekel inkább: a *talányt* közhelyesen rimel belsőleg az első sorból a *lány* szóra, ám a tényleges rím nem ez a páros, hanem a második sorból adódik az első fele: „És régi hegedűk sírása fáj”. A *fáj*t modernebb, zakla-